

NŐK VILÁGA

AZ UNITÁRIUS KÖZLÖNY MELLÉKLAPJA

Főmunkatársak: Fanghné Gyűjtő Izabella,
Perczelné Kozma Flóra, Soly mossyné Raffaj Irma.

Nők munkája az egyházi élet terén Ámérikában.

E lap egyik múlt évi számában »Nők munkája az egyházban« cím alatt rövid cikket írtam az angol nők egyházi munkájáról. Minthogy most az ámerikai életet tanulmányozhatom, akadt egy pár mondani valóm az ámerikai nők munkájáról az egyházban. A tárgy nekem nagyon fontosnak látszik. Amíg az *egyházi élet*, vagy minthogy én e kifejezést nem szeretem, használjam ezt: *a vallásos élet kifejezése* a vasárnapi istentiszteletben áll, addig a nők munkájára kevesebb szükség van. De hogyha azt kiakarjuk terjeszteni szélesebb körre, hogyha ez alatt egy társaság vallásos életét értjük, amint az kifejezésre jut a mindennapi életben, akkor szükségünk van a nők munkájára, mert nők nélkül élet nincsen a társadalomban. S minél magasabb színvonalon áll a nők intelligenciája és karaktere, a társadalom színvonala annál magasabb. Ezt Ámérika tanítja nekem. A vallás az én nézetem szerint nemcsak a vasárnaphoz tartozik. A vallás az emberi élettől elválaszthatatlan. Az igazi hit ott van, valahol az ember agyának rétegeiben és szívének kamrájában. Amelyik pedig nincsen ott, az esetleg lehet valami a hitet helyettesítő képzelem, meggyőződés, de nem igazi hit s így annak kifejezése nem igazi vallás. Minthogy ilyen rövid idő, amennyit én Ámérikában töltöttem, nem elég arra, hogy határozott ismeretekkel bírjak, a tényeket illetőleg, magok a nők beszélnek helyettem e cikkekben, amelyeket ők az én kérésre szívesek voltak írni. Ezek a dolgok külsőleg ismeretesek előttem s így megjegyzéseimmel kísérem.

I. Az egyházi élet általában.

Pár általános vonást az egyházi életéről Southworth B. Alice (a Theol. School igazgatójának a neje) ír le a következő sorokban. Ő maga egyike azoknak, akik bámulatos munkát végeznek.

Öt tagból álló családja van, 10—15 éves gyerekekkel. Vasárnap reggel 9 órakor mindig ott találok a vasárnapi iskolában. A hét folyamán is két-három este vagy ez, vagy az az egyesület gyűlést, társas összejövetelt tart s azokon mindig ott van, a következő cikkek íróival együtt Beszéljenek saját sorai

»A mi ámerikai egyházközségeinkben, akár ortodox, akár liberális, a vasárnapi istentiszteletet kivéve, az egyházközségek érdekeit a nők szolgáltatják és tartják fenn. A mi meadvillei kis egyházközségünkben szervezetek vannak az egyházi tevékenység minden ágának a fedezésére és a mienknél önfeláldozóbb és tehetőségesebb női kart nehéz lenne találni.

A mi ámerikai életünknek és civilizációnknak valószínűleg az eredménye az, hogy a nők képessége, különösen a dolgok rendezésében és végrehajtásában, bármely más ország nőinél fejlettebb.

Meadvillei egyházközségünkben a tapasztaltabb* nők szerveztek az u. n. »Jóakaró Kör«-be (Benevolent-Circle), amely az egyházközséghez tartozó szegények szükségai után néz. Ruhá-neműeket varrunk az ők s főleg gyerekeik számára. Ez kiterjed a más egyházközségekhez tartozókra is. Ez a társulat főleg az egyházközség társas élete után néz. A tél folyamán több alkalommal vacsorákat ad a »Parish-House«** kellemes ebédlő termében. Ilyenkor 25 cent belépő díjat szedünk saját pénztárunk javára.

A »Nők-Szövetsége« (Women's Alliance) a fiatalabb, akár férjes, akár férjtelen, nőkből van alakulva. Ez a »Nők-Nemzeti-Szövetségének« egy fiók egyesületét képezi. Vallásos nevelés és hasonló érdekek előmozdítására volt alapítva. A mi »Szövetségünk« segédkezet nyújt a testvér szövetségeknek, amelyek nem nagyon erősek. Pénzt vagy olyan tárgyakat küldünk nekik, amit a Karácsonyi Bazárban ők eladhatnak. A mi szövetségünk gyűléseket tart, ahol vallásos és egyházat érdeklő tárgyakat beszélünk meg. Segíti az egyházközséget anyagilag, például a templom-épület javítására, s más különböző célokra gyűjt pénzt.

Az Egyházközség fiatal leányai alkotják a »Lányok Clubját« (The Girls-Club). Az a szervezet egy rendkívül tehetséges fiatal nő vezetése mellett képezi önmagát az egyházközség jövő intenzívebb munkájára. Hetenkint összejöveteleket tartanak, amikor kitűnően töltik idejüket és ugyanakkor a jó iránti szeretetük s az egyház iránti érdeklődésük növekedik s felébred bennük a tudat, hogy miért áll fenn az egyház.

* »Ámériában »Old-lady« vagyis »vén asszony« nincsen. Ezt jó tudni annak, aki ámerikai társaságban megfordulni óhajt. (Fordító.)

** Parish-House, a templom mellett levő épület, vasárnapi iskola, gyűlések, vacsorák, koncertek tartására berendezett termekkel. Ez néha a templommal egy fedél alatt van.

A múlt év végén az egyházközségünkben levő szervezetek, belevéve a »Férfiak Clubját« (Men's club), a »Vasárnapi iskolá« t, egyesültek egy nő vezetése mellett és egy nagy Bazárt rendeztek, ahol hasznos tárgyak eladása, vacsora s egy kis szindarab előadásából szép összeg gyűlt össze a templomépület és Parish House-on eszközözlendő javításokra. Az anyagi oldal azonban sokkal kevesebb jelentőségű mint az az összhangzatos szellem, udvariasság, a barátságna és együttműködésnek az előmozdítása, ahol elsimulnak azok az apró félreértések is, amik néha a munka folyamán előfordulnak.

Végül megemlítem, hogy nem kevesebb fontosságu a nők munkája a »Vasárnapi Iskola« ügyét illetőleg. A »Vasárnapi Iskola« elnöke férfi, de a tanítók nagy része nőkből áll, nemes jellemű, művelt nőkből, kiknek munkáját bálmulja a vasárnapi iskolának minden úgybarátja.

Alice B. Southworth

Meadville, Pa. Febr. 6. 1908.

Ez az egyházközség életének rövid vázlatos leírása. A következőkben a fennebb felsorolt szervezetekről egyenkint akarok pár dolgot megismertetni, illetve a szervezetek egyes tagjaival elmondadni. Gondolom, hogy ezáltal olvasómnak módjában lesz az ámerikai egyházközség szociális életéről, ha nem is teljes, de töredékes képet nyerni. Közbeiktatom azonban itt a meadvillei papnénak egy hétre vonatkozó naplóját, amelyet kérésemre szives volt nekem kiírni.

Kivonat egy papné naplójából.

Irta: Fishné.

Harmincöt éve, hogy papné vagyok. Tapasztalatom Londontól (Anglia, ahol férje a lelkészi szolgálatot kezdette) Salt Lake City-ig terjed, a saját hazámban, s őszintén mondom, nem képelek ennél élvezetesebb és hasznosabb életet. Hogy micsoda alkalmak fordulnak elő egy ilyen életben, annak megismertetésére egy hetet kiírok a naplóból, amely fogalmat ad jelenlegi munkámról e kis városban, Meadvilleben, amelynek körülbelül tizenháromezer lakósa van, itt, Nyugat-Pennsylvania szép halmjai között, közel az Erie tóhoz.

Hétfő. Ma kezdődött meg az évad legkellemetlenebb zivatara. A hőmérő a fagypontra alul van és erős szél hozza a sűrűn hulló havat. A ház körüli s a konyhai teendőket elintéztván, élvezetesen másztam fel a hegyre a hóval szembe, ahol egy szegény család ajtaján kopogtattam be. A gyerekek atyja, rheumája miatt, pár nap óta nem mehet munkába s a gyermekek teljesen semmi nélkül vannak a házban. A »Szegény alap«-unkból való segélylyel kényelmesebbé tettem otthonukat.

Délután, mint minden hétfő délután, és este otthon voltunk barátaink látogatásának fogadására. Jóllehet zivatar volt, mégis többen jöttek, hogy egy csésze teát velünk elfogyasszanak. A vihar miatt este látogatónk nem volt, hanem egy már nagyon óhajtott könyv elolvasásával, jól fűtött szobában, kényelmesen töltöttük az estét.

Kedd. A vihar mérsékeltebb s a reggeli házi dolgokat elvégezvén, képes voltam meglátogatni a betegek közül azokat,

akiket a hideg tél leverte. Az orvos azt mondja, hogy a hideggel a betegségek is el fognak mulni.

Délutánra a hóeke a havat a járdákról eltakarította. A pompás napfény küzd a vastag hóréteggel. Elmentem, hogy meglátogassam több barátomat, de mindazokat, a kiket akartam, nem tudtam mind meglátogatni, minthogy egyik barátnőmmel, aki festő, eltöltöttem az időt a tea után, nézegetvén az ő bámulatosan szép festményeit.

Este a »Nők Szövetségé«-nek volt a havi vacsorája, ahol azt beszéljük meg, hogy miképpen teremthetünk pénzt a Parish-House kibővítésére, amelyben a mi különféle irányu működéseink már nem találnak elegendő

FISHNÉ.

helyet. Teremre van szükségünk a fiuk és fiatalemberek klubja számára, ahol ők basket ball-t játszhatnak. Elhatároztuk, hogy meghívjuk a »Férfiak Klubját« a következő vacsorára a dolog megbeszélésére. Kineveztünk egy hat nőből álló bizottságot, hogy szerdán találkozzanak és a gyűlés részleteit elintézzék.

Szerda. A vihar kettős erővel tért vissza. Szigorú hideg van, a levegő fehér a hófúvásoktól s mégis délután 4 órakor pontban a bizottság minden tagja a Parish-House-ban volt. Egy nagyon jó módszert ajánlott a bizottság egyik tagja. A módszer ez:

Egy tagot megválasztottunk, hogy képviselje a Kalendáriumot, vagy Évet.

A Kalendárium kinevez tizenkét személyt, akik a tizenkét Hónapot képviseljék. Minden Hónap választ négy személyt, hogy azok a négy Hetet képviseljék. Minden Hét választ hét személyt a hét nap képviselésére. Négy hetet számítva, egy hónapra lesz 48 hét, 336 nappal

Az évek, összeadva a Kalendáriummal és a 12 hónappal, tesznek 397 tagot; ezek megegyeznek, hogy mindenki fizet 5 centet egy hétre, 20 centet egy hónapra. Ez tesz 2 dollárt 40 centet egy évre s az egész összeg lesz 957 dollár 80 cent (körülbelül 4700 korona).

A Kalendárium könyvet vezet az Évekről. A Hónapok az összegeiket minden hónapban beadják a Kalendáriumnak, a Hetek a Hónapoknak, a Napok a Heteknek . . .

Este Istentiszteletre mentünk a Theológiai Intézetbe. Ilyen istentisztelet minden szerdán este van, ahol valamelyik theológiai tanuló mond beszédet.

Csütörtök. A vihar elvonult, nagy hófúvásokat hagyván maga után. Talán pár év óta nem volt itt ilyen vihar. Gondolván, hogy a szegény gyerekek otthonában esetleg a szén elfogyott e nagy hidegek alatt, ismét arra vettem útamat. A délutánt a »Nők Jóakaró Köré« nek szenteltem, amelynek gyűlése volt a Parish Houseban, a szegények számára ruhaneműek készítésére.

Péntek. A délelőttöt a »Fiuk Clubja« számára tervek készítésével és levelekre való válaszolásokkal töltöttem. Délután az elmaradt látogatásaimat tettem meg és a »Fiuk Clubja«-nak énekpróbáján vettem részt. Este egy előadáson vettünk részt. Ezt a Theológiai Intézet meghívására Professor Coe a North Western University (egyetem Chicagóban) tanára tartotta a mysticismusról.

Szombat. Ma reggel a vásárcsarnok nagyon hideg volt. Sajnáltam a szegény földműveseket és feleségeiket, akik ebben a nagy hidegben mérföldekről hozzák terményeiket. El sem képzelem, hogy tudják a gyümölcsöt és veteményt s saját magukat a fagytól megőrizni.

Délután a Fiuk Clubja jött össze, mint rendesen szombaton délután szokott, amelyet én vezetek. Először katonai gyakorlatokat tartottunk egy theológiai tanuló vezetése mellett, aki katona volt. Ezt a rendes gyűlés követte.

Vasárnap. Fél kilenc órakor a Vasárnapi iskolában az én osztályomat vártam. A hideg ellenére is, az osztályomból senki sem hiányzott. Ez éppen a superintendensünk születésnapját (a superintendens Dr. Doan tanár a Theol. School-ban) megelőző vasárnap volt s így meglepetésére egy szép rózsacsokrot talált, amelyet a tanítók egyike adott át neki az egész nevében. Ennek a költségeihez a vasárnapi iskola minden tagja hozzájárult.

A Vasárnapi Iskolából az osztályommal a templomba mentünk. Az istentisztelet után a Felnőtt Ifjak osztályába mentem, ahol Professor Christie (tanár a Theol. School ban) tart előadást minden vasárnapi istentisztelet után, ez évadban Márk evangéliumáról. Pár barátunkat innen magunkkal vittük ebédelni. Este az ugynevezett »Young peoples society« tartotta a gyűlését.

A fenti kivonat egyszerű körvonala annak a munkának, ami a papné mindennapi dolgaiba belevegyül, mindenütt e világon. De e mögött vannak a hetek, a hónapok s évenkénti munkák, amelyeket a pap mellett végezni kell, segítvén őt a szervezés munkájában, a nehézségek legyőzésében, egyik-másik szükséges dolog előzetes megbeszélésében s olyan tervek készítésében, hogy azok minden egyénnek megfeleljenek. A papné kiváltsága, tisztán szimpatiából, személyes érintkezésbe jönni többekkel házasságok, halálesetek alkalmával.

Ott vannak más közügyek, amelyeket szintén nem lehet elhanyagolni, mint a Jótékony Egyesület, a kórházak és a gyermekeket segítő egyesületek, amelyek jóllehet az egyházközségen kívül vannak, de szintén a közönség javát szolgálják.

Visszatekintve a harmincöt évre, mint papné, ott látom magamat három-négyféle bizottságban. Ugyanazon időben vezetek egy 100 tanítványból álló varrósztályt, tanítok az esti iskolában. Mindkettőt egyházközségünk tartja fenn. Ugyanakkor egy bizottságban voltam benne, amely egy megyeházat építtetett a szegény betegek számára berendezett helyiségekkel.

Több helyen olvasok most már nagy befolyásu, jótékony intézetekről, amelyeknek alapításában szerény tehetségem szerint nekem is részem volt.«

II. Nők egyesülete és templomjárás Amerikában,

Az alábbi két rövid cikkben a cimben megjelölt tárgyakról ír olvasóimnak két amerikai nő. A nők együttes intenzív működése eléggé nem értékelhető munkát végez. A második cikkben a lelkész személyiségére és a templomok vonzóvá tételére vonatkozó vélemények nekem igen érdekeseknek tetszenek.

I. Az unitárius és más liberális nők nemzeti egyesülete.

Irta: *Doan Wilson Isabel.**

A szervezet, mely »Nők Egyesülete« néven ismeretes itt közöttünk, talán a legtevékenyebb az amerikai társszervezetek között. Ez körülbelül 15.000 liberális keresztény nőnek az egyesülete. Tisztán az egyesület alapjára körülbelül 100.000 dollár

* Dr. Doan theol. tanár neje.

gyül össze évenként. Ez összeget vidéki egyházközségekre és különböző jótékony célú vállalatokra költi. Körülbelül 25 évvel ezelőtt alapított; Mrs. Fish (Fishné) a meadvillei lelkészünk neje egyike volt az alapító tagoknak. Jelenleg körülbelül 300 fiókegyesülete van az országban levő unitárius egyházközségekkel kapcsolatosan.

Az egyesület tárgyai közül a következőket említtem meg: 1) Az unitárius egyházközségek szellemi életének ébrentartása és az egész egyház nőinek egymással közelebbi érintkezésbe hozása; 2) támogatja a vidéki női egyesületeket misszionáriusi és egyházi munkájokban; 3) tudomást szerez a különböző unitárius társulatokról, amelyek nehezebb körülmények közt működnek és szükségüket segélylyel enyhíti; 4) pénzt gyűjt és azt segélyezésre fordítja.

Az egyesületekben rendszeren »tanuló osztályok« alakulnak, ahol egyes tárgyakat a nők tanulmányoznak s ugyanakkor a nők, akik ritkán találkoznának különben egymással, itt gyakran találkoznak. Például a mi egyesületünkben jelenleg Mr. Fish a lelkészünk, ki kitűnő a német nyelv és irodalmi tárgyakban, minden héten órákat ad. Nekünk két osztályunk van: egyik a németet kezdőknek, másik azoknak, akik már többé-kevésbé olvassák a német szerzőket. A télen Professor Christie theologiai tanár beszélt néhányszor az egyesületben az unitarizmus kezdetének történetéről Amerikában. Ezek által a nők, a mi egyházközségeinkben érintkezésben állanak a liberális nevelési és vallásos elvekkel és mozgalmakkal.

A missiói szellem növekedőben van az amerikai unitáriusok között. E missiói mozgalmat szolgálja egyesületünk is, mikor új, vagy olyan egyesületeket segélyez, amelyek templomot szándékoznak építeni. Minden egyesületnek meg van a saját pénzgyűjtési módszere. Ez összeg vagy annak az egyházközségnek, amelylyel az egyesület kapcsolatban van, vagy valamely más új társulatnak megy a javára. Ilyen módszerek a bazar, vásár, kiállítás stb. Ilyen bazárakban kézimunkákat, süteményeket és virágokat s más e fajta tárgyakat árusítunk el.

A mi meadvillei egyesületünknek egy sajtósági módszere van az alap növelését illetőleg. A városban van a férfiaknak egy »Kerek asztal« nevű klubja. Ez évenként tart kilenc gyűlést. Minden gyűlés alkalmával vacsora van. Az egyesület női készítik és szolgálják fel ezt a »Parish House«-ban, ahol a gyűlés szokott lenni. A »Kerek asztal«-nak van körülbelül kilenczven (90) tagja. Az egyesületnek fizetnek minden alkalommal 50 dollárt. Ennek felét rendszeren megspóroljuk.

A templomi szószék felvirágozása minden vasárnap, szín-

tén az egyesület kiváltsága. S bármely esetben, ha a templomon javítani kell, az egyesület mindig kész ilyesmire költeni.

Ezek a módok, amelyeken az amerikai nők a liberális mozgalmát támogatják.

A templomjárás Ámérikában.

Irta: *Gilmané S. Mária.**

Hírlapokban és szépirodalmi lapokban ismételtelen látjuk a kérdést, hogy a templomot olyan szorgalmasan látogatja-e a jelenlegi nemzedék, mint az ezelőttiek, s a felelet rendszeren tagadó lévén, többféleképpen próbálják magyarázatát adni.

Tegyük fel, hogy csakugyan csökkenés van a templomlátogatásban. Ez így van minden felekezetben. A protestáns egyházakat azzal vádolják, hogy nem tartják fenn a hívőkkel való érintkezést. Érdekes összehasonlítani a 30–40 évvel ezelőtti körülményeket a maiakkal.

Régebben nem volt tisztességes dolog az Ur napján a templomból hiányozni. A templomjárást magában véve erénynek tekintették és sokszor tisztán a mások jó véleményének megtartása vitte a családokat a templomba, holott szívesen otthon maradtak volna. Mint kis leány, e sorok írója nem emlékszik, hogy valaha kérdés tárgyává tette volna, hogy vajjon menjen-e templomba vagy ne; ez éppen olyan természetes volt, mint reggel a reggelizés vagy este a lefekvés. Minden vasárnap reggel az öt testvérből álló kis csapat mindenike zsebébe tette a heti költőpénzünkől megtakarított filléreket a szegények javára. Csinosan öltözve és kegyes szép gondolatokkal eltelve mentünk a templomba. Akkor minden tisztességes családban ilyen volt a szokás. A pap beszédét figyelemmel és esendben hallgattuk. Az az érzés, hogy a pap az »Isten embere« s az ő beszéde »Isten igéje«, a külső tiszteletet legalább, ha nem is belső vonzalmat, felébresztették bennünk.

Ma, a kis falukat kivéve, a közvélemény a templomjárást nem követeli. Ha a férfi polgári kötelességeit teljesíti, s ha a nő hő feleség, gondos anya és szíves vendéglátó, senki sem kérdi, hogy járja-e a templomot?

Ma a pap a legszigorubb kritikának van alávetve. Maga az állás többé nem bír a régi súlylyal. Ma az a főkivánalom, hogy a pap a szószékben kitűnő szónok legyen. A felekezetek egy részének éppen az a gyengéje, hogy ez az erős ember

* Gilman P. N. theol. tanár neje.

a szószékről hiányzik. Ma olyan ember kell, aki a közepesnél magasabb műveltségű, akinek egyénisége, arcáról sugárzó eszméi, a célért való őszinte lelkesedése legyen meg, hogy hallgatóságát tudja magávak ragadni. Mikor egy skót nőt kérdeztek, hogy miként vélekedik a papjáról. „Mi a véleményem? — felelte. — Hát nekem többet ér, ha végignézem hogyan megy a mi papunk az ajtótól a szószékig, mintha más pap egész órahosszat beszél.» Az ilyen embernek az arcán ül az a hódító erő, amely sohasem enged, hogy hallgatói elfáradjanak vagy megunják a prédikációját.

GILMANNÉ.

Az egyháznak a gyülekezethez, s főleg a néphez való viszonya szintén igen fontos. Törekszik-e az egyház a nép s különösen a szegények megértésére? E sorok írója egyik nagy városban ismer egy gyülekezetet, amely híres gazdagságáról, a tagjainak magas társadalmi állásáról, a szegények javára évenkénti tetemes összeg áldozásáról s más szociális munkáiról. — Két vasárnapi iskolát tart, egyet a tagok számára s egyet a szegények számára. Van kitűnő zene, jó tanítók, bőséges karácsonyfák, de a szegényebb gyerekek annyira érzik a társadalmi különbséget, hogy mihielyt

elvégezték a vasárnapi iskolai kurzust, ahelyett hogy a gyülekezet tagjaivá lennének, más gyülekezethez csatlakoznak.

Előfordul az a vád is, hogy a templom nem elég barátságos. Különösen a szegényesen öltözteteket nem fogadják elég szívesen. (E tekintetben én meglegnék elégedve, ha Amerika legbarátságosabb temploma volna Magyarországon, mert ez ott valószínűleg a legbarátságosabb lenne. Fordító.) A »Nők Otthona« című szépirodalmi folyóirat, amely főleg a nők érdekeit szolgálja s amely több ezer példányban járja be a közönséget, tanulmány tárgyává tette ez utóbbi vádat. Ez a folyóirat kiküldött egy kellemes megjelenésű nőt, aki úgy öltözött, mint egy jobb

munkásosztályhoz tartozó leány, hogy látogasson meg néhány nagyobb városi templomot, például New-Yorkban, Bostonban, Chicagóban, St.-Luisban, Richmondban és Charlestonban. Az eredményt így írja le:

»Százötven Istentiszteleten vettem részt. A tapasztalataim összességét nem mondhatom kellemesnek. A 150 lelkész közül 13 beszélt velem személyesen. 69 esetben senki sem vezetett be, hogy számomra helyet jelöljön ki, hanem magamnak kellett ülőhely után nézнем. A 150 helyen 54 személy beszélt velem. 119 helyen senki semmi figyelmet nem vetett reám. Hetek és hónapok munkájának az az eredménye, hogy úgy találom, hogy az idegennek a templomban nincs barátságos fogadtatása.«

E kis cikkben nem mehetek bővebb részletekbe. Bizonyos az, hogy az egyháznak még több vonzalomra van szüksége. Figyelnie kell a haladó körülményekre. Akkor fogja igazán megnyerni a közönséget, mikor a jog, a humanizmus és egyenlőség örök törvénye iránt mélyebb vonzalmat tanusít.

A társadalmi közismerettel és közérzettel összhangban álló evangéliumot kell prédikálni, amely minden nemzedéknek új, lényegében pedig olyan régi, mint Mikeás próféta. Ő felelt a kérdésre: »Mit kíván az Ur tőled?« e halhatatlan szavakkal: »Cselekedj igazságosan, légy szíves, Istened előtt járj alázatosan.«.

(A kiküldött nő referációjának megvilágítására megjegyzem, hogy a templomban Ámerikában a belépőt, a gyülekezet erre kijelölt pár tagja szokás szerint bekiséri és számára helyet mutat. Ha idegen van a templomban, akit a gyülekezet tagjai nem ismernek, azzal is kötelességüknek érzik pár szót váltani. Az istentisztelet után a lelkész a gyülekezet tagjaival s főleg ha idegen van a gyülekezetben, azzal rendszeren igyekszik találkozni. *Fordító.)*

Közli: **Kiss Sándor.**

Angolul kitűnően beszélő német nő óhajtana hazánkban uri családnál alkalmazást nyerni szerény feltételek mellett mint anyahelyettes kis gyermekek mellett, vagy mint társalkodónő. Bővebb fölvilágosítást ad lapunk szerkesztője.

Ember tervez.

— Levél a szerkesztőhöz.*) —

Kedves szerkesztő úr! Mindig tudtam, mily nagyon el van foglalva. Csakis ez lehet az oka, hogy annak idején elfeledte tudatni a »Nők Világa« olvasóival, hogy augusztus 18-án (1907) az újszékelyi kis templomban éppen dr. Boros György theol. dékán, jóbarátunk részesített egyházi áldásban Solymossy Lajos, Udvarhely város főszámvevőjével. Sőt a pár hónap mulva megjelent lap élén is még leánynevem szerepelt.

Tehát változott a sorsom. Hosszas hallgatásomból talán azt következteti kedves szerkesztő úr és a kedves olvasók, hogy változtam magam is. Pedig biztosan tudhatja mindenki, aki csak egy kicsit ismer, hogy én minden körülmények között én maradok.

Bár más vallásu (református), de szabadon gondolkozó édes uram teljes akaratával, mint asszony, hatványozva akartam hasznos tagja lenni a társadalomnak, egyházunknak, Dávid Ferenc egyletünknek, kis lapunknak. De . . . ember tervez, Isten végez, mondja a közmondás.

A sors jónak látta egyelőre megsemmisíteni annyi szép reményünk, tervünk, akaratunkat. A tél hidege felújította 12 év óta szunnyadó s csaknem elfeledett izületi hülésemet, melyet még tanulóéveimben szereztem s december óta ágyhoz szegez, tehetetlenné tesz. Csak a tavasz hozza fokozatosan a javulást.

Ez, t. i. betegségem és csakis ez az oka, hogy oly régen nem írhattam kis lapunkba sem. E néhány sort is nagy bajjal, még csak az ágyban felülve írom igazolásul a kedves szerkesztő urnak, azon kéréssel, sziveskedjék a »Nők Világában« nyilván-

* Ez a levél olyan kedves vád és mentegetőzés, amely eleget beszél önmagáért. Ugy van biz az, hogy a szerkesztő eskető pap volt s ebben a minőségben nagyon boldog volt, de a szerkesztő kárára; mert lám, a szerkesztői kötelességet elmulasztotta. Most szeretné előállítani a dolgozó társakat, mert a szereplők között lévén, az lett volna a rendje, hogy ők álljanak elé S aztán mit szólna az a sok tollforgató ember, aki jelen volt abban a nagyszámú, díszes mennyegzői társágban? A szerkesztő mentségére szolgálhatna még az is, hogy a menyegzőkor a zsinati lap már készen volt. Ő pedig a zsinatra, onnan a tengeren tulra sietett s maga is nehezen tudna számolni, hogy egy hónap alatt mi mindenféle viszontagságon ment keresztül. Furcsa dolog, hogy a címfőt csak újévre szoktuk átnézni s emiatt nem vesszük észre az ilyen szépséghibákat. Majd, ha rovatvezetőink lesznek, ezek a bajok nem fordulnak elő. Addig is bocsássunk meg egymásnak. Erre én bízva számítok kedves főmunkatársunk részéről. Egyben szívből kívánom, hogy betegsége a gonosz télrel együtt múljék el, hogy üdvözölhessük ismét lapunk vidám kedvű munkatársaként.

Szerk.

nosságra hozni azon ígéretemet, hogy amint egészségem engedi, újra a régi munkatárs leszek Isten segítségével.

Addig is minden kedves olvasónak is a legszivesebb üdvözlét!

Ujszékely, 1908 március 16.

Mindig hívük
Solymossyné Raffaj Irma.

A Budapesti Dávid Ferencz Egylet estélye.*

Február hó 23-án hangversenynyel egybekötött családias táncvigalmat rendezett a Budapesti Dávid Ferencz Egylet a Tisztviselők Országos Egyesületének dísztermében. A nagy és válogatott közönség teljesen megtöltötte a termet és nagy figyelemmel hallgatta végig a program összes pontjait. Előadást *Faluvégi Áron* egyesületi alelnök tartott, »A zsuzsu« című humorisztikus dolgozatát olvasva fel. Jól esett a mai francziás léhaságokhoz szokott frivol hangú humoreszkek után ezt a magyaros ízű, egészséges humoru felolvasást élvezni. Ime nem szükséges drasztikus vagy kétértelmű vicczekhez folyamodni, hogy az irodalmi termékek *humorosak* legyenek. Különös érdeme még szerintem e humoreszkeknek, hogy a gentry faj fenhéjázó őseire elbizakodott tulajdonságait ostorozza.

Kiváló élvezetet nyújtott *Borbélyné Sebes* Vilma művésziesen finom és lágy zongorajátékával, mely valósággal elragadta az egész közönséget és szünni nem akaró tapsal jutalmazta a kiváló művésznőt. Liszt »Polonaise«-ét adta elő s ráadásul Székelynek egy magyar ábrándját. *Payer* Margit operá-énekesnő Erkel »Hunyadi«-jából adott elő egy részletet és a kurucz nótákat énekelte csengő szép hangjával és élénk temperamentumával szintén szünni nem akaró taps mellett. A kíséretet *Kuliffay* Izabella főherczegi zenetanár látta el ismeretes finom játékával. *Bihary* L. Béla színművész François Coppé »Hajótörés«-ét szavalta nagy hatással, Gellért Henrik szépen gondolkázott Krausz Gusztáv zongorakiséréte mellett, Valkóber János pedig eredeti magyar stylusban és nagy készütséggel játszotta hegedűn Boka kesergőjét *Borbélyné Sebes* Vilma kitűnő zongorakiséréte mellett. Minden szám nagy tetszésben részesült. Teázás után a fiatalság tánczra perdült és a legjobb kedv mellett mulatott majdnem hajnalig. Az első négyest 54 pár tánczolta. — Házi asszonyok voltak: Ajtay Gyuláné, özv. Bogyay Kálmánné, Borbély Sándorné, Botár Jánosné, Bulyovszky Lilla, dr. Dániel Gáborné,

* Nagyon sajnáljuk, hogy a mikor ez az értesítés kezünkhez érkezett, akkor a lap előbbi száma már teljesen le volt zárva. Szerk.

özv. Derzsi Károlyné, Dimény Mózesné, Faluvégi Áronné, Fábry Edéné, Gmehling Hermanné, Gruz Albertné, M. Hrabovszky Julia, Józán Miklósné, Józsa Mihályné, Kálósy Józsefné, özv. Kozma Ferenczné, Kozma Gyuláné, dr. Korchmáros Kálmáné, dr. Krausler Gyuláné, Kuliffay Izabella, Máthé Györgyné, Mattuschek Richardné, Nérei Ödönné, Perczel Ferenczné, Pessi Jánosné, Polgár Lipótné, Püskösti Ferenczné, özv. Pulszky Ferenczné, Rácz Adorjáné, L. dr. Sándor Balázné, Pthymmel Gyuláné, dr. Székely Ferenczné, Szinte Gáborné, Tejfalusy Ferenczné, Török Kálmáné, Ujváry Lászlóné, Ürmössy Miklósné, dr. Ürmössy Gyuláné, Wandler Irma, Zettner Vilmosné, Ziperovszky Károlyné.

Az estélyen dr. Székely Ferencz koronaügyész és Ürmössy Miklós min. tanácsos is megjelent családjával, a más vallásúak közül pedig ott láttuk Zsilinszky Mihálynét, Klauzál Gábor min. tanácsost, Ziperovszky Károly műegyetemi tanárt, Kenedi Géza íróit nejükkel, stb. A hangversenyen vagy 250—300-an lehettek jelen. A nagyszámmal történt felülfizetések a »Közlöny« mostani számában vannak nyugtázva.

P. K. F.

===== ===== Kedves, épületes és hasznos könyvek. =====

Kis gyermekeknek: *Jó gyermek könyve.* Képes olvasó és verses könyv. Irta: dr. Boros György, ára I. oszt. 40 és II. oszt. 50 fillér. **Tanulóknak és felnőtteknek,** az *unitárius egyház jeleseinek életrajzai* arczképeikkel; a nagy negyed rét csinos füzet ára 1 korona, 10 példány drbjá 80 fillér (40 kr.) 20 példány drója csak 60 fillér. **Nőknek:** *Szívemet hozzád emelem* imádságos könyv. Ára 2 korona 40 fillértől fölfelé. *Edes otthon* a házas életnek és foglalkozásnak vonzó, tanulságos és szépséges leírása. Ára 1 kor., 10 példány drbjá 80 fill. (40 kr.) **Dr. Brassai:** Nézetek a vallás eszméjéről. Ára 2 kor. *Unitárius Közlöny* egész évfolyama a Nők Világával együtt 2 kor. 40 fillér. 1902., 1903., 1904., 1905. bármelyik évről. Megrendelhetők szerkesztőségünk-nél és Lepage könyvárusnál Kolozsvárt.

Erdély legnagyobb, legrégebb és legkényelmesebb műterme

Aki igazán jó fényképet akar, az vétesse le magát **Dunky Fivéreknél** kiknek 23 éves fennállásuk biztos garantíát nyújt arra nézve, hogy a legjobb és legpontosabb kiszolgálásban fog részesülni.

DUNKY FIVÉREK cs. és kir. udv. fényképészek

országos híru műtermeink vannak

Kolozsvár, főműterem: Mátyás király-tér 10. Fiókműterem: Wesselényi Miklós-u. 3., **Miskolc** Városház-tér 20., **S.-A.-Ujhely** Főtér 9., **Dés,** Felső séta-tér.

A Dávid Ferencz-Egylet 23. évi lelkes és kitartó munkával bebizonyította, hogy a közönség legmagasabb rendű vallás-erkölcsi érdekeit elfogulatlan liberálizmussal szolgálja, a polgártársak és különböző egyháztagok békéjét, kölcsönös megbecsülését, a szeretetet, ápolja; az ifjúság ügyét felkarolja, a szegények sorsán segít, tehát mindenben a jóra törekszik önzetlenül és buzgó hittel. Minthogy ezi a célt nyilvános felolvasásaival, az Unitárius Közlöny havi és a Nők Világa kéthavi lapok kiadásával is munkálja s mindezek mellett csak 2 korona évi tagdíjat szed, jogosan számít a közönségnek az eddiginél is nagyobb mértékű lelkes támogatására.

Miután t. Cimed ez ideig nem lépett be egyletünk tagjai közé, arra ezennel fölkérjük. Sziveskedjék a jelentkező lapot sajátkezüleg aláírni és beküldeni Kolozsvárra alólírtak bármelyikéhez.

Mindenki tegyen valami jót az Egylet érdekében, legalább annyit, hogy szerezzen egy tagot.

Kolozsvár, 1908.

Báró Petrichevich Horváth Kálmán,

elnök.

Kozma Ferencz

alelnök.

Fangh Erzsébet,

titkár.

Ferencz Józsefné.

alelnök.

Dr. Boros György,

titkár.

Gálfi Lőrinc,

pénztárnok.

Jelentkező lap.

Alólírott a Dávid Ferencz Egylet tagjai közé alapítónak (40 kor.), rendes tagnak 5 évre (2—2 kor.) belépek.

.....
190.....

(Pósta

)

Aláírás:

.....

Tessék ezt a jelentkező lapot levágni s levélben, vagy levelezőlapra ragasztva, beküldeni Kolozsvárra a titkárnak.

Ny. az „Ellenzék”-könyvnyomdában Kolozsvárt.